

NASJONALT FAKULTETSMØTE FOR JURIDISKE FAG

Veiledning for bedømming av søkere til professorater og professoropptrykk i rettsvitenskap – vedtatt 19. oktober 2016

1. Premisser for det sakkyndige arbeidet

I tillegg til denne veiledningen er følgende dokumenter grunnlag for komiteens arbeid:

- Forskrift om ansettelse og opptrykk i undervisnings- og forskerstillinger, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. februar 2006
- Utlysningstekst og stillingsomtale ved tilsetting i stilling som professor
- Eventuelt institusjonsbaserte utfyllende retningslinjer

Søkeren har selv ansvar for å dokumentere alle sider ved sin kompetanse gjennom søknaden.

Komiteens leder/administrator har ansvar for at komiteens uttalelse utformes i samsvar med disse retningslinjene.

Medlemmene i Det nasjonale fakultetsmøtet for juridiske fag legger stor vekt på å tilstrebe nasjonal standard for de kvalitetskrav som skal stilles ved professorutlysninger og professoropptrykk. De institusjoner som er medlemmer i fakultetsmøtet forventer at deres styrende organer og enkeltpersoner fra medlemsinstitusjoner som oppnevnes til denne typen bedømmelse, legger denne veiledningen til grunn.

Rettsvitenskap som vitenskapskategori rommer en rekke underkategorier, noe som tilsier en viss fleksibilitet ved praktiseringen av de retningslinjer som formuleres i veiledningen. Men det er til stor fordel for det rettsvitenskapelige miljøet i Norge om de forventninger om kvalitet, bredde og dybde som fremholdes i denne veiledningen blir respektert.

2. Kvalifikasjonene

I *Forskrift om ansettelse og opptrykk i undervisnings- og forskerstillinger* § 1-2, jfr. § 2-1(12), går det frem at vurderingstemaet ved opptrykk til professor er om kandidaten har dokumentert:

- (1) Vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder ...
og
- (3) ... relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.

I ulike lokale institusjonsbaserte utfyllende retningslinjer er det angitt et mer finmasket spekter av kvalifikasjoner med relevans for stillingen, herunder:

1. Vitenskapelige kvalifikasjoner
2. Andre faglige kvalifikasjoner
3. Pedagogiske kvalifikasjoner

4. Kvalifikasjoner for utadrettet faglig virksomhet (formidling)
5. Kvalifikasjoner for ledelse og administrasjon
6. Personlige kvalifikasjoner

Det er vanlig å dele inn punktene 1-6 i hhv. vitenskapelig kompetanse (pkt. 1 og 2) og ikke-vitenskapelig kompetanse (pkt 3-6). Den faglige bedømmelseskomiteen skal ta standpunkt til søkerens kompetanse av såvel vitenskapelig og ikke-vitenskapelig art, men som utgangspunkt ikke personlige egenskaper og kvalifikasjoner (pkt 6).

3. Vitenskapelig og annen faglig kompetanse

3.1. Vitenskapelig virksomhet

Tilsetting evt. opprykk som professor på grunnlag av vitenskapelig kompetanse skal skje på grunnlag av bedømmelse av dokumenterte vitenskapelige resultater. Det kreves betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves for doktorgrad. Forskningen skal være av høy kvalitet og skal vise både dybde og bredde, jf. pkt 3.2 nedenfor. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning. Publikasjonene som legges til grunn, skal normalt være fagfellevurderte. Internasjonale bidrag (for eksempel konferanseforedrag, publikasjoner eller deltakelse i faglige nettverk) er normalt et krav. For å kunne tilkjennes kompetanse som professor, må søkeren vurderes i forhold til etablerte internasjonale eller nasjonale standarder for slik stilling i det aktuelle fagområdet (jf. *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger* av 9. februar 2006 nr. 129 § 1-2 første ledd).

For å oppnå kompetanse i det fagområdet stillingen utlyses for, eller det fagområdet søkeren er tilsatt i ved søknad om opprykk, må søkeren oppfylle de generelle krav til vitenskapelig fordypning. Fagområdet er definert i utlysing, evt. stillingsomtale. Ved søknad om opprykk til professor skal vurderingen ta utgangspunkt i den utlysing eller stillingsomtale som gjelder for søkerens stilling, evt. i en oppdatert stillingsomtale. Til tross for at balansen mellom undervisning og forskning kan variere for stilling som hhv. professor I og professor II, gjelder i utgangspunktet samme krav til vitenskapelig kompetanse for de to stillingskategoriene.

3.2 Nærmere om krav til bredde og dybde, samt krav til dokumentasjon for dette

Søkeren må dokumentere både fordypning og vitenskapelig bredde i sin produksjon. For at professorkompetanse skal kunne tilkjennes, bør det kunne påvises en vitenskapelig arbeidsinnsats som i kvalitet og volum svarer til to doktorgradsavhandlinger relevante for den utlyste stillingen, eller på søkerens fagområde ved søknad om opprykk. Det kreves ikke at arbeidene er på forskjellige rettsområder, men de må reise forskjellige forskningsspørsmål. Den vitenskapelige kvaliteten på deler av det innleverte materialet må overskride minimumskravene for hva som kreves for tildeling av graden ph.d. Dette innebærer at forskjellen mellom kravene for tildeling av graden ph.d. og professorkompetanse har en kvalitativ komponent hva gjelder vitenskapelige kvalifikasjoner. Dersom søker har betydelig vitenskapelig produksjon som grenser opp til det angitte fagområdet og behersker vitenskapelige metoder som klart kan anvendes innen dette, så kan kravet til produksjon innen det spesifikke fagområdet senkes noe.

Vitenskapelig bredde kan dokumenteres også i den delen av søkerens produksjon som faller utenfor de arbeidene (inntil 15 ved søknad om opprykk til professor) som er innsendt for vurdering. Populærvitenskapelig og annen formidling, f.eks. lærebøker og andre fagbøker, skal telle positivt i en helhetsvurdering, men kan ikke kompensere for manglende rent vitenskapelige arbeider.

Ved bedømmelse av fellesarbeider, dvs. publikasjoner med mer enn én forfatter, skal hver av forfatterne krediteres for arbeidets kvalitet og dybde, mens arbeidets omfang skal, hvis nødvendig, deles på antall forfattere. Dette gjelder for fellesarbeider der hver forfatters bidrag ikke er oppgitt.

Det er søkerens ansvar å levere slik dokumentasjon at det gir grunnlag for en kvalitativ vurdering av søkerens vitenskapelige kompetanse.

Sammen med søknaden skal det følge en fullstendig liste over søkerens vitenskapelige arbeider. Søkeren skal peke på de arbeidene, inntil 15 ved søknad om opprykk til professor, som hun/han anser som viktigst i produksjonen. Disse arbeidene sendes inn for bedømmelse. Den øvrige produksjonen kan også vurderes, spesielt med tanke på om søkeren har tilstrekkelig faglige bredde. Bedømmelseskomiteen kan derfor om nødvendig be om at flere arbeider blir sendt inn. Dette gjelder også ved direkte søknad om stilling som professor.

Innsendte arbeider skal normalt være fagfellevurderte og publisert i godkjente kanaler, enten det gjelder tidsskrift, forlag eller internettpublisering. Artikler som er under publisering kan også sendes inn. Arbeider som hverken er publisert eller under publisering kan unntaksvis sendes inn, men da skal det vedlegges en særskilt begrunnelse for det.

3.3 Andre faglige kvalifikasjoner

Andre faglige kvalifikasjoner kan f.eks. bestå i publiserte betenkninger, publiserte voldgiftsdommer og annet skriftlig materiale som dokumenterer kompetanse på et høyt faglig nivå.

4. Kvalifikasjoner for utadrettet faglig virksomhet (formidling)

Kvalifikasjoner for utadrettet faglig virksomhet (formidling) skal telle positivt i en helhetsvurdering. Det er søkerens ansvar å dokumentere sin kompetanse slik at det gir grunnlag for kvalitativ vurdering.

Formidlingsvirksomheten vil kunne dokumenteres ved avholdte foredrag, kronikker, medieinnslag eller publiserte arbeid av populærvitenskapelig art.

5. Pedagogiske kvalifikasjoner

5.1 Innledning

For å være professorkompetent krever den ovennevnte forskriftens § 1-2 nr 3 ”Dokumentert relevant praktisk- pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning.”

Det betyr at komiteen skal vurdere søkerens praktisk pedagogiske kompetanse. Det pedagogiske kravet er det samme som ved tilsetting som førsteamanuensis. Det er likevel viktig at kompetansen kan dokumenteres ved tilsetting som professor/professoropprykk.

5.2 Krav om pedagogisk basisutdanning

Det kreves pedagogisk basiskompetanse. Dersom søker på søknadstidspunktet ikke allerede har gjennomført pedagogisk basisutdanning, er det en betingelse for opprykk/ansettelse at søkeren gjennomfører pedagogisk basisutdanning i løpet av to år etter at tilsetting eller opprykk har funnet sted.

5.3 Undervisning på alle nivå i faget

Søkeren bør ha undervisningserfaring innen det fagområdet stillingen utlyses for eller det fagområde søkeren er tilsatt i ved søknader om opprykk. Undervisningserfaring innen et tilgrensende fagfelt eller omfattende generell undervisningserfaring kan godtas hvis det er klart at søkeren har den nødvendige faglige kunnskap for å undervise innen det felt som er angitt i utlysing/stillingsomtale.

Det må ikke være tvil om at søkeren kan undervise på alle nivå i faget. Søkerens evne til undervisning på alle nivå må komme tydelig frem i komiteens vurdering.

5.4. Krav til dokumentasjon

Følgende sjekkliste vil lette den sakkyndige komiteens kontroll, beskrivelse og jamføring av søkerens kvalifikasjoner.

Pedagogisk basisutdanning

Kurs i universitetspedagogikk, praktisk-pedagogisk utdanning, universitets- eller høyskoleutdanning i pedagogikk eller tilgrensende fag, lærerprøve, etterutdanningskurs. Utdanningen bør minst ha et omfang tilsvarende 100 timer.

Undervisning, veiledning og eksamensarbeid

- Undervisningsformer: Dokumentasjon av forelesninger, seminarer, kurs mv.
- Veiledning: Henvisning til master- og doktorgradsavhandlinger m.v.
- Eksamensarbeid: Dokumentasjon av deltaking i eksamener og andre former for vurdering av studenter som sensor, eksaminator m.v.

Studieplanlegging, kursvurdering

- Redegjørelser for utviklingstiltak. Redegjørelser for studentevaluering av egne kurs. Det som bør telle her, er kvaliteten av selve kursevalueringen, og oppfølgingen i form av revidert undervisning

Læremidler

Søkeren bør legge frem de viktigste læremidlene vedkommende har produsert. Mindre viktige læremidler kan nevnes i overtidsliste.

Utviklingsarbeid

Planer, rapporter, attester m.v. som viser deltaking i pedagogisk utviklingsarbeid (ut over egne kurs). Bidrag til felles pedagogisk kompetanseutvikling innen eget fagmiljø.

6. Kvalifikasjon for ledelse og administrasjon

Faglig-administrative kvalifikasjoner kan telle positivt i vurdering av søknad om opprykk eller tilsetning i professorat. Søkeren skal dokumentere ev. faglig-administrativ erfaring som f.eks. prosjektledelse, faglig-administrative verv, faglig redaksjonell virksomhet, aktivitet i forskergruppe eller faggruppe etc. Det skal legges vekt på erfaring fra ledelse av forskningsprosjekter, koordinering av forskningsaktivitet og dessuten erfaring fra forskningsstrategisk arbeid.

7. Bedømmelsen

Siden bedømmelseskriteriene for opprykk er identiske ved de juridiske fakulteter ved UiO, UiB og UiT, vil bedømmelser av opprykk til professor utført ved disse fakulteter bli lagt til grunn som om det var ved egen institusjon, gitt at kompetanseerklæringen dekker det fagområde vedkommende søker eller er tilsatt i, jf. *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger* av 9. februar 2006 nr. 129 § 2-2 (11) siste punkt, jf. 2-1. Søkere som ikke er bedømt for opprykk ved disse fakulteter, må søke ordinært opprykk.

8. Søknadsfrist

Fristen for innsendelse av søknader om opprykk til professor i rettsvitenskap settes i normaltilfelle til 15. september det enkelte år.

9. Bedømmelsens form

Komiteen skal normalt og alltid ved søknader om professoropprykk levere en samlet uttalelse. Uttalelsen skal:

- redegjøre for de formelle kriteriene for vurderingen, i.e. de forskrifter, anbefalinger, veiledninger, stillingsomtale etc., som er grunnlaget for komiteens arbeid.
- beskrive søkerens formelle kompetanse, herunder utdannings og yrkespraksis
- redegjøre for komiteens vurdering av dokumentasjonen søkeren har lagt fram
- redegjøre for komiteens vurdering av søkerens samlede kompetanse på grunnlag av dokumentasjon
- redegjøre for om uttalelsen er enstemmig og utvilsom (ved søknad om professoropprykk).

Innledningsvis bør komiteen trekke fram og evt. underbygge de forhold fra stillingsomtalen som den finner særlig grunn til å vektlegge.

Vitenskapelig kompetanse, formidlingsvirksomhet og praktisk- pedagogisk kompetanse omtales i særskilte avsnitt med konklusjon om eventuell kompetanse for hver søker.

Ved vurdering av søkere til professorater gis hver søker en kort og så likeverdig omtale som råd er når det gjelder utdanning, vitenskapelig arbeid og praksis. Dokumentasjonen som er lagt

frem, omtales og vurderes enkeltvis eller gruppevis. For søkere som komiteen ikke finner kvalifiserte, skal det angis hvilke krav vedkommende ikke oppfyller.

Ved dissens må både flertall og mindretall begrunne sine standpunkter grundig. Når en søker vurderes som professorkompetent må det fremgå tydelig om vurderingen er enstemmig og utvilsom.

Komiteens leder/administrator har ansvar for at komiteens uttalelse utformes i samsvar med disse retningslinjene.

Søknaden bør være endelig avgjort av institusjonen senest innen ett år etter at søkerens dokumentasjon foreligger hos den institusjon som har ansvaret for bedømmelsen på fagområdet, jf. *Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger* av 9. februar 2006 nr. 129 § 2-2 (9).